

לזכרון נצה מורינו ר' ישראל בער אודסר, זצ"ל

על כן מי שחש על נפשו ובכל דבר שבעולם הוא מכוון רק כדי שישגי על ידי זה התכלית האחרון - שהוא בחינת שעשוע עולם הבא, להכיר ולדעת אותו יתברך - אזי, אף על פי שגם בעבודת ה' יש כמה וכמה דרכים לפני האדם, באיזה דרך יזכה להשיג עבודתו יתברך בשלמות באמת, כמו שנאמר: **הורני ה' דרכך אהלך באמתך**. וכתוב: **בעצתך תנחני וכו',** וכל כיוצא בזה הרבה. אף על פי כן, אם עיקר כוונתו הוא באמת, לשמים, בכל דבר כדי להשיג התכלית האחרון האמתי, אזי בכל דבר שיעשה ובאיזה דרך שיתנהג, בודאי יזכה אל התכלית הטוב, ובלבד שלא יסור מדברי התורה הקדושה.

וזה בחינת **בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך**. ובאמת אי אפשר להשיג שום עצה שלמה כי אם מבחינת התכלית האחרון שהוא השגת ה' יתברך, ששם כולו אחד כולו טוב, וכל העצות האמתיות הנכונות נמשכין משם. ועל כן אי אפשר לקבל שום עצה שלמה בזה העולם, שמלא ספקות וחלוקת העצה, כי אם כשמקשרין העולם הזה לעולם הבא, דהיינו אל התכלית, ומכוון בכל דרכיו רק בשביל התכלית בשביל ה' יתברך, וכל מעשיו יהיו לשם שמים; ואז יזכה בודאי לעצה שלמה, דהיינו לקבל עצות נכונות בעולם הזה על כל דבר, מבחינת קודם הבריאה מבחינת התכלית האחרון ששם כולו טוב כולו אחד, ושם מקור כל העצות השלמות והנכונות.

אבל מי שאינו מחבר ומקשר העולם הזה בעולם הבא, ואינו מכוון בכל דרכיו בשביל התכלית האחרון, אזי אינו זוכה לעצה שלמה לעולם. כי כשמפריד העולם הזה מהתכלית, אזי עצותיו חלוקות לשתיים תמיד, ואינו יכול לתת שום עצה לנפשו. כי העולם הזה הוא עולם הפירוד ואין שם שום עצה שלמה. ובאמת בודאי אי אפשר שיהיה לו עצה שלמה וטובה מאחר שאינו מכוון לשם שמים בשביל התכלית האחרון. ועל זה נאמר, **אין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד ה'.** כי באיזה דרך שיתנהג, אוי לו ואוי לנפשו. כי אפילו אם יצליח לפי שעה בהמשא ומתן ואפילו אם יצליח כל ימי חייו לעולם, סוף כל סוף, מה יתרון לו בכל עמלו שיעמל לרווח, כי אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב וכו' אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

מעונן ומנחש ... כי הגוים האלה ... קל מעוננים ... ואתה לא כן ...

(אוצר היראה - עצה, כ"ב)

וזה בחינת איסור מעונן ומנחש ומכשף. כי כל המעוננים והמנחשים וכו' הוא מחמת חסרון העצה, שאין יודעים לתת עצה לנפשם, איך להתנהג באיזה דבר, אם לעשותו אם לאו. ועל כן הם מנחשים ומעוננים ורוצים להשיג עצה על ידי זה, כי הם תלויים בזה. למשל, אם צבי הפסיקו בדרך או פתו נפלה מפיו, הם אומרים שזהו סימן רע לו ואינו צריך עוד לעשות זה המשא ומתן וכיוצא, או עונה פלוגית יפה להתחיל וכו'; ובאמת הם כסילים ושוטים גדולים, כי אי אפשר בשום אופן לקבל עצה שלמה על ידי זה.

כי באמת, עיקר כל החסרונות, הם בזה העולם בבחינת אחר הבריאה. כי בבחינת התכלית, שהוא בחינת קודם הבריאה, שם כולו אחד כולו טוב, ושם אין שייך שום חלוקת העצה כלל, מאחר שכולו אחד כולו טוב. רק בבחינת אחר הבריאה, שיש שם גם אחיזת הרע, על כן צריכין עצות, לידע באיזה דרך ילך בה. ועל כן נקראים העצות רגלין, כי ידוע. כי עיקר העצות הם בבחינת אחר הבריאה, שהוא בחינת רגלין בחינת **והארץ הדום רגלי**.

ועיקר חסרון ידיעת העצה הוא מחמת שמסופקין ואין יודעים בשלמות התכלית של כל דבר, כי כל מה שהאדם עושה עיקר כוונתו הוא רק בשביל שיהיה מזה איזה תכלית טוב, כגון שקונה שעוה או חלב בכדי להרוויח בו, וזה התכלית שלו של המשא ומתן, רק מחמת שאין האדם יודע במה משתכר, על כן הוא מסופק ואינו יודע העצה על ידי איזה משא ומתן ישגי תכלית המכוון שלו, היינו להרוויח ולהשתכר, שזה אצלו התכלית. ומחמת זה העולם תמיד מסופק בעצות, ואין יודעין לתת עצה לנפשם.

אבל מי שמסתכל על התכלית האחרון של כל דבר, ועיקר כוונתו באמת בכל דבר היא רק להשיג על ידי זה את התכלית האחרון הנצחי, זה זוכה בודאי לעצה שלמה. וגם אין צריך כל כך לעצות. כי התכלית האחרון הוא כולו אחד כולו טוב, ושם אין שייך להסתפק בשום עצה כלל.

• ותעזרני שאפילו מזה ההסתפקות וההכרחיות שתשפיע לי אזכה להפריש ממנו לצדקה, ואזכה לקיים מקרא שכתוב: **טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט**. ואזכה להרבות בצדקה לעניים הגונים הרבה, ועל-ידי הצדקה שלי, אזכה ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה ביחודא שלים בשם כל ישראל.

חיי מוהר"ן

(תקס"ד)

☞ אמונה היא מידה אחרונה, ואף-על-פי-כן על ידה דייקא עולין על כל המדרגות כולן. כי אמונה היא בבחינת **אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה**, כידוע. וכמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה, בשיחותיו הקדושים, שדבר עמנו אחר התורה כי **מרחמם ינהגם** (לקוטי תנינא סימן ז'), ואמר אז שאמונה היא מדרגה אחרונה, אבל על ידה זוכין לעלות על הכל, ולהגיע לבחינת **רצון מופלג וכו' שעולה על הכל**. עיין שם בהשיחות שאחר הספורי-מעשיות (נדרים - הלכה ד', אות ט"ז).

סיפור

(השמטות, כ"ט)

☺ פעם אחת היה בימי מוהרנ"ת אחד מאנשי-שלומנו, שהיה קובל צערו לפני מוהרנ"ת ז"ל, שאחר כל היגיעות והטרחות שמטריח כל היום בשביל פרנסת בני-ביתו, לבסוף יש לו אשה רעה, שבלילה כשבא לנוח, היא מחרפת ומגדפת ומקללת אותו והיא עושה לו צרות צרורות.

☺ ענה מוהרנ"ת, ואמר לו בזה הלשון: ומה אתה רוצה, שאני אומר לך לגרש אותה? לו הייתי בטוח שתמצא אשה טובה ממנה - מילא; אמנם יתכן, שתמצא מרשעת גרועה ממנה; זה דבר אחד.

ושנית, אנו הרי יודעים שלא חשיד קודשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא - מן הסתם כאשר מחרפים אותך, זה מגיע לך; וזה עוד לך לטובה, כי במקום שאיזה אדם זר יבייש אותך בפני הבריות ותסבול בזיונות גדולים, אפשר שמוטב שאשתך מחרפת אותך ומביישת אותך בתוך ביתך ואף אחד אינו יודע מזה.

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, מ"ו)

☞ עיקר שלמות אור הצדקה הוא על-ידי שבת, וכן להיפך גם כן, עיקר השבת הוא על ידי מעשה הצדקה, כי עיקר השבת הוא אחר ששת ימי המעשה, בבחינת **מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת**, ועיקר שם עשיה דקדושה הוא מעשה הצדקה.

☞ ועל-כן, מי שעושה צדקה בששת ימי המעשה, בא אחר כך לקדושת שבת...

• נמצא מי שאינו מכוון בשביל ה' יתברך, אזי אין שום עצה מועיל לו. אבל כשמכוון בשביל התכלית, אזי כל הדרכים טובים לפניו. כי בעסקי עולם הזה הוא מאמין רק בהשגחתו יתברך ובודאי **כל מה דעביד רחמנא לטב עביד**, וכתוב: **גול על ה' דרכך וכן השלך על ה' יהבך וכו'**. בפרט כי גם בכל עסקי עולם הזה שעוסק, כל כוונתו הוא רק בשביל התכלית, בשביל עבודת ה', והכל הולך אחר הכוונה, ואפילו בעבודת ה' בעצמו הלא באמת הכל הולך אחר הכוונה ו**רחמנא לבא בעי** [ה' יתברך מבקש את הלב], ומאחר שכוונתו לשמים, הלא כבר אמרו רבותינו ז"ל **אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים**. וגם כי על ידי שמקשר את עצמו אל התכלית ששם שורש כל העצות, כי עיקר העצה היא רק בשביל התכלית כנ"ל. ועל כן התכלית האחרון, שהוא תכלית של כל התכליתיות, שם מקור ושורשי כל העצות אמיתיות, ועל כן על ידי זה זוכה שנמשך אליו מהתכלית עצה שלמה באמת.

• וזה בחינת תרי"ג עטין דאורייתא

[שש מאות ושלוש עשרה עצות של התורה], כי משה רבינו דבק את עצמו לה' יתברך ולהתכלית כל כך, עד אשר זכה להמשיך משם כל העצות הקדושות, שעל ידם זוכין להשיג את התכלית, שהוא שעשוע עולם הבא. ועל כן באמת העובדי כוכבים ומזלות שלא זכו לקבל את התורה, נאמר עליהם **עוצו עצה ותופר ה' הפיר עצת גוים**. כי אין להם שום עצה, מאחר שכרוכים אחר עולם הזה, ואין מכוונין בשביל התכלית (הלכות מעונן ומנחש הלכה ג', אות ב' ג').

עצות

(לקוטי עצות - צדקה,

י"ז)

• צריך שיהיה לאדם הסתפקות, להסתפק רק במה שצריך לו בהכרחיות מזה העולם, ואפילו מזה ההסתפקות גופיה צריך להפריש ממנו לצדקה, ועל-ידי זה נעשה יחוד גדול למעלה ונמשכין כל ההשפעות טובות.

תפילה

(לקוטי תפילות א', כ"ד)

• ... ותזכני ברחמיך הרבים למדת ההסתפקות, שאזכה להיות מסתפק במועט מהעולם הזה, ולא אשתמש בעסקי העולם הזה כי אם מה שמוכרח לבד בתכלית הצמצום וההסתפקות, בקדושה ובטהרה גדולה לשמך ולזכרך לבד. ואפילו כשתזכני להגדלת הדעת באמת שאזכה להבין מכל הדברים את הרמזים דקדושה שיש בהם, אף-על-פי-כן לא אהיה נוטה כלל להרבות חס ושלוש בעסקי העולם הזה, רק להסתפק במועט מאד בצמצום גדול בהכרחיות לבד, ובקדושה ובטהרה גדולה לשמך לבד באמת, ועיקר עסקי יהיה רק בעבודת ה' לעסוק כל ימי בתורה ותפלה ומעשים טובים.